

Føroyingar og oljufeløgini saman um risastóra umhvørviskanning við Føroyar

Umleið 30 oljufeløg eru boðin at vera við í eini tí størstu umhvørviskanningini, sum nakrantíð er gjord í Norðuratlantshavi - fyri ikki at siga í heila tikið. Kanningin skal geva nágreinligar upplýsingar um, hvussu umhvørvið á botni og í sjónum kring Føroyar, serstakliga har ætlanin verður at bora eftir olju, sær út í dag. Hetta skal verða gjørt, áðrenn farið verður at bora eftir olju og gassi. Við slíkari kanning hava Føroyar og oljufeløgini eitt týðningarmikið amboð - eitt sammetingargrundarlag - undan og eftir eina møguliga oljudálking.

JAN MÜLLER

Slíkt er vanligt at gera mest sum alla staðni, har borað verður eftir olju, men henda kanningin er so kanska ein av teimum mest umfevandi og ambitiøsu skilt.

Ikki tí - ein líknandi kanning er og verður eisini gjord vestan fyri Hetland, har umleið 15 oljufeløg eru saman um at figgia og skipa fyri eina stórar umhvørviskanning. Eitt úrslit av tí kanningini er m.a. ein sera neyv kortlegging av havbotninum.

Nú tað nærkast tí fyrsta útbjóðingarmálinum á føroyskum øki, er túrin komin til okkum at fáa slíka kanning gjorda.

Tað er greitt, at oljufeløgini fegin vilja vera við til at gera hesa kanning, og kunnu tey brúka mynstrið frá økinum vestan fyri Hetland, so kann ein tilíka kanning gerast munandi biligari, enn um hvørt oljufelag sær skuldi til at gjørt sína egna kanning.

AMG-bólkurin ruddar slóð

Mannagongdin nógva staðni í verðini, har oljufeløg byrja at arbeiða í nýggjum økjum, er tann, at tey seta í verk sínar egna kanningar. Hetta er so eisini galdandi fyri okkurt av oljusamtökunum, sum hevur stóran áhuga fyri føroyska økinum - og tað fingur umboð fyri føroyskar stovnar og myndugleikar eitt i-tøkilig bót uppá seinasta týskvöld, tá AMG-bólkurin (Atlantic Margin Group) skipaði fyri kunningarfundum í Havn og beyð døgurða aftaná.

Tað hevur leingi verið hildið, at tey trí feløgini í hesum bólkinum, Statoil, Mobil og Enterprise, eru komin longest við sínum kanningum av føroyska økinum. Feløgini kunngjördu í fjór, at tey vóru tilreiðar at bora á føroyskum øki longu í 1997. Hetta verður so av ongum, nú löggáva og lisensrunderu eru seinkað.

Kunningarfundurin í

Havn týskvöldið visti, at AMG-bólkurin er eitt stig framman fyri onnur feløg, í hvussu er tá ið talan er um at hugsa um umhvørvið.

Í eina tíð hevur samtakið havt faktólk eitt nú úr Orkneyggjunum til at arbeiða við eina frágreiðing, sum ger umhvørvisstøðuna upp á føroyskum havøki. Ein drúg frágreiðing er gjord, sum er vordin prentað í sera snottligari bók, fyrst á enskum men skjott eisini á føroyskum. Tað er máltovnurin á Debesartroð, sum arbeiðir við umsetingini.

John Ingerhaug, projektleiðari hjá Statoil, sum er við í AMG-bólkinum, var við í Føroyum í vikuni, tá ið frágreiðingin varð lögð fram fyri føroyskar myndugleikar og eina rúgvu av innbóðnum, sum so ella so hava okkurt tilknýti til umhvørvisspurningin.

Hann sigur, at teir hava eisini gjørt líknandi kanning á írskum øki. Endamálið er at tekna eina sokallaða basislinju, sum byggir á upplýsingar, sum eru tøkir men sum so verða savnaðir og settir saman.

Talan er sostatt ikki um nakra kanning, men heldur um innsavnan av information.

Fara nú víðari

John Ingerhaug vísir á, at henda frágreiðingin er bert fyrsta stigið í eina stórri og sera umfatandi umhvørviskanning av havøkinum kring Føroyar.

Tá ið vit høvdu gjørt hesa frágreiðingina fóru vit til myndugleikarnar og bjóðaðu okkum til at savna øll oljufeløgini fyri at vita, um tey høvdu áhuga fyri at arbeiða víðari í einum „netverki“ t.v.s. eina umfevnandi kanning av øllum økinum.

Harumframt at hava við teir ymsu stovnararnar í Føroyum, sum sita inni við eina rúgvu av upplýsingum.

Síðani hevur tað gingið skjótt. 18. februar var fundur hildin í London við umboðum fyri 10-12 oljufeløg. Har varð tosað um, hvussu kanningin skal skipast. Alex Buvik umboðaði føroysku myndugleikar-

nar.

Fundurur var so aftur í Havn mánadagin við føroyskar myndugleikar og stovnar. Á fundinum vóru umboð fyri AMG, Shell og BP. Fundurin í London avgjordi, at hesi feløgini skuldu umboða øll hini.

John Ingerhaug roknar við, at øll feløgini, sum eru hugað at arbeiða í føroyskum øki, vera við í kanningini. Brøv eru send út til umleið 30 feløg.

Mánadagin verður so fundur í Keypmannahavn, har reglur o.a. fyri „netverkið“ verður viðgjørd.

Eisini skal støða takast til, hvussu teir ymsu stovnararnar og feløgini í Føroyum skulu knýstast at nýggja kanningarprojektinum. Við orðið „netverk“ skal ein skilja eitt sjálvboðið samarbeiði millum oljufeløgini og relevantar fyrirtøkur í Føroyum.

Endamálið at fyriryrgja og minka um avleiðingar

John Ingerhaug heldur tað er umráðandi, at øll feløgini eru saman um hetta, tá ið hevur týðning at fáa slíka kanning gjorda, áðrenn tú byrjar at bora.

Eitt endamálið við kanningini er út frá úrslitnum at leggja upp fyri, um eitt óhapp hendir. Tað merkir, at nógvar uppmátningar skulu gerast. Talan er um at fáa sær upplýsingar um veðrið, um streymi, um hita, um bylgjur o.sfr.

John Ingerhaug sigur, at tað hevur týðning at savna upplýsingarnar, sum eru í Føroyum í dag og skipa teir soleiðis, at tú kanst fáa fram ta information, sum oljudnaðurin hevur brúk fyri.

Talan verður um eitt rættiliga stórt og spennandi tvørfakligt samarbeiði, har føroyingar í stórri mun enn nakrantíð áður sleppa at vera við í eina risastórari kanning av umhvørvinum.

20 mill. kr ella meira

Tað snýr seg eisini um rættiliga stórar upphæddir, ið skulu brúkast, helst eitt stað millum 20 og 30 mill. kr.

Kanningin, sum oljufeløgini eru í ferð við at gera

John Ingerhaug, projektleiðari hjá AMG-bólkinum fyri Føroyar

vestan fyri Hetland, hevur higartil kostað einar 20 mill. kr.

John Ingerhaug heldur sjálvur, at tað er gott, at henda kanningin verður gjord í so mikið góðari tíð, áðrenn boring fer í gongd.

Hann heldur eisini, at frágreiðingin, sum AMG bólkurin hevur gjørt, kann vera gott grundarlag at arbeiða víðari á.

John Ingerhaug heldur tað hevur álstóran týðning at taka umhvørvið í størsta

álvara. Hetta hevur eisini nakað við áliti at gera. Hann vísir á, at oljudnaðurin kann spara nógvar pengar við at lata slíka kanning gerast longu nú.

Sosíalurin skilir, at føroyskir myndugleikar, stovnar og fyrirtøkur eru sera hugað at fara inn í eitt samstarv við oljufeløgini um eina slíka kanning. Men avgerandi er, at hetta verður gjørt uppá rætta máttan og soleiðis, at føroyingar sjálvir vera við til at gera arbeiðið.

Nýggjur skúlastjóri í Runavík

Landsstýrismaðurin í undirvísingarmálum hevur sett Ásmund Andreasson Lamhauge í starvið sum skúlastjóri í Runavíkar Kommunuskúla.

Ásmund Andreasson Lamhauge er 51 ára gamal, og hevur virkað sum varaskúlastjóri í Runavíkar skúla frá 1. august 1986.

Sama nevnd

Føroya Postfelag hevði aðalfund 23. februar.

Fyri vali stóðu formaðurin Johannes Ellingsgaard, næstformaðurin Korintha Jarnfoss og Sunleiv Højgaard.

Øll trí vóru afturvæld, og hevur nevndin skipað seg við: Agnari

Bech, sum formanni, Korintu Jarnfoss sum næstformanni og Hendrik Thomsen, sum kassameistara.

Hinir báðir nevndarlimirnir eru: Johannes Ellingsgaard og Sunleiv Højgaard.

Deyvafelag Føroya

Skrivstovan í Deyvahúsinum »Effata«, Íslandsvegur 10 B, er opin mánadag-fríggjadag kl. 9-15. Telefon 17597. Telefax 13609. Teksttelefon, ring 0032 og blóð um 16929. Limafundur hvørt mánað kl. 19-23.

